

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

120. štev.

V Ljubljani, v soboto, dne 6. novembra 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave naročila an list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Uboga država!

Parlament na Dunaju dela in ne dela. Pred palačo na Franzensringu vihrata zastavi v znamenje, da je zbornica poslancev zbrana. Toda sej nima. Poslancev je na Dunaju več nego ob normalnih časih; toda v veliki dvorani je tiho in mirno.

Zbornico nadomestjajo odseki. Tam ni take nevarnosti kakor v zbornici. V odsekih navadno ne padajo vlade in obstrukcija je tam bolj redka prikazen. Pa če se že pojavi, ne napravi prevelike škode. V zbornici se pa lahko zgode vsakovrstne reči, ki se ne dajo včasih niti slutiti. In vsak dogodek, ki ni na programu, postane lahko nevaren. Zakaj visoka vlada je s svojo modrostjo pri kraju. Če bi se v zbornici razvila tehnična obstrukcija, bi Bienenrth ne vedel, kaj naj začne; če bi izbruhnila hrupna obstrukcija, ni gospod baron še odločil, kaj početi; če bi ga prišla mirna, a trdna, dosledna in bistrogleda obstrukcija, bi bil gospod Bienenrth ne pripravljen. In tako mu velevala njegova državniška ženialnost: Preprečiti vsako eventualnost, dokler je le mogoče.

Ampak kakor se pač včasih godi velikim možem, se je zgodilo tudi baronu Bienenrthu. Prezrl je malenkost. Pozabil je, da niso dogodki odvisni le od njegove režije. Gospod baron bi bil največji državnik, če bi mogel dati vsem prebivalcem v Avstriji toliko kloralnega hidrata, da bi spali toliko časa, kolikor bi bil on rad ministrski predsednik. Ker je pa precej neizvršljivo, so lahko vsak hip kaj zgodi, na kar šef naše modre vlade ni pripravljen. In kaj bo potem, je prav tako negotovo kakor dobiček ali izguba v loteriji.

Sijajen je položaj v državi za satirike in porogljivce. Kar se le more ugibati, se je že ugibalo v tistih «političnih krogih», ki slisijo travo rasti in

v tistem časopisju, ki hoče po sili biti dobro poučeno in senzacionalno. Padec Bienenrthove vlade, razpust državnega zbora, nove volitve, zaključitev parlamenta po § 14, uradniško ministristvo, nova koalicijska... V resnici pa ni človeka, ki bi vedel, kaj bo v štirinajstih dneh, kaj bo v enem tednu, zakaj se tisti, ki so v prvi vrsti prizadeti, ki jim gre za kožo, nimajo niti sence pojma, kaj bodo storili in kaj se bo z njimi zgodilo.

Čitali smo, da hoče baron Bienenrth najprej omogočiti delavnost češkega deželnega zbora. Če bi šlo tam, bi se dala tudi kolesa državnega zbora namazati. Kdor je tako svetoval Bienenrthu — zakaj na njegovem zelniku ni zrasla ta misel — ceni poslance meščanskih strank precej nizko, ker misli, da jim je več ležeče na dozdevnem, kakor na resnem vspehu. Kombinacija morda ne bi bila napačna, če bi bilo dovolj časa za izvršitev. Ker pa Bienenrth ni tisti, ki najbolj zgoda vstaja, so nasprotni dogodki lahke že gotovi, preden so njegove misli domišljene do konca. Kaj hoče n. pr. gospod baron storiti v štirinajstih dneh, ako odklonijo že danes Čehi pogajanje z Nemci ali pa Nemci pogajanje s Čehi? ... In nekaj podobnega se je že zgodilo, ko pišemo še te vrstice. Nekaj gospodu Bienenrthu še bolj neprijetnega: «Slovanska Enota» je na Šusteviščev predlog sklenila, odkloniti vsako pogajanje z Bienenrthovo vlado.

Tega menda tudi ni bilo v Bienenrthovem programu. Da bodo s Čehi težave, je nekako slutil. Demisija Bräta in Žačka ga je morala vsaj od daleč poučiti, da smatrajo Čehi sankcijo nemških jezikovnih zakonov za casus belli. Spomnil pa se je, da so na svetu Poljaki, mešetarji, da jim ni enakih, in njegova velika misel je bila takrat: Oni bodo že opravili. Resnično so Poljaki začeli posredovati; govorili so s Čehi, govorili so z Jugoslovani, govorili so dolgo, ampak — opravili niso, kakor bi bil rad baron Bienenrth, zakaj danes, komaj drugi dan po začelih konferencah razglasa «Slovanska

Enota» svoj omenjeni sklep, da odklanja vsako pogajanje z Bienenrthom.

Povsod, kjer veljajo konstitucionalna načela, bi morala takemu dogodku takoj slediti odločitev. In le dvoje bi bilo mogoče: Nemudna demisija vlade ali pa razpust zbornice. Politično nezaupanje se namreč ne meri le po številu glasov, temveč tudi po intenzivnosti. Če izreka v parlamentu mala manjšina nezaupanje vladi, ne bo nihče v ustavni državi zahteval, da bi vlada zato bežala. Če pa odklanja velika skupina, ki obsega vendarle vse meščanske stranke raznih narodov vladi tako pikro svojo antipatijo, da odklanja celo vsako pogajanje z njo in če se ve, da je vrhutega v zbornici še tako močna skupina kakor socialno-demokratska, ki stoji v najostrejši opoziciji, je s tem že dognano, da je v takih razmerah popolnoma nemogoče normalno vladanje. Taka vlada in tak parlament ne moreta sodelovati, torej se mora izpremeniti eno ali drugo.

Seveda je bil tak položaj že pred mnogimi meseci. Bienenrth ga ni izpoznal, ali pa je smatral svojo ministrsko eksistenco za prvo in najvažnejše vprašanje. Zato je ostala država brez trgovinskih pogodb, prebivalstvo brez cenejšega kruha, delavstvo brez socialnega zavarovanja. Ampak Bienenrth je še vedno na čelu državi.

Uboga država!

Socialisti v odsekih.

V posameznih državnoborskih odsekih so sledeči socialno-demokratski člani:

Odsek za socialno zavarovanje: Černy, Eldersch, Hudec (Poljak), Mubič, Oliva, Seitz, Smitka, Widholz, Winter.

Socialno politični odsek: Ausobaky Cingr, Černy, Eldersch, Hanuš, Hudec (Poljak), Palme, Scabar, Schäfer.

Proračunski odsek: Adler, Beer, Diamand, Ellenbogen, Némec, Pittoni, Prokeš, Seitz, Tomschik.

PODLISTEK.

Čuvaj Jerman.

Prijatelj moj, ali veš, kako je, kadar razširijo skrivnostne sile noči svoje peroti, kadar se spusti tema v nižave, kadar znano življenje obmrje, a neznano se začne zagonetno gibati? Oh, kako bi to vedel, ko ti izpreminjajo električne žarnice noč v dan, bodisi da snuješ v osamljeni sobici nad knjigami, bodisi da ubijaš ure v zakajeni, soparni, krikov polni kavarni, bodisi da se potikaš po ulicah, ki jih oživljujejo ljudje, pa omnibusi, avtomobili, tramvajski vozovi in kočije. Ti ne poznaš noči, ker pri vas ni noči.

Ali si kdaj slisal po zraku vršati, po vejah šumeti, kakor bi se tam prebudile in oživele bajke iz davnih časov, ne da bi mogel razumeti, ali te hočejo tolažiti ali plasiiti? Si li videl sence plavati preko mesečno razsvetljene samotne ceste, ne da bi videl telesa, od katerega prihaja senca? Si li čutil, kako se skrči srce močnega, vsake prazne vere prostega moža, ko se dvigne iz zemlje skrivnostno vzdihovanje in ko stoka preko široke planjave, kakor bi divjala nevidna armada strahov tja čez, a hipoma se vse razbline v grozen, rezek smeh, ki pa potraja le en hip, en sam hip? ...

Jaz sem to slisal, videl in čutil tisto noč. Ali ne razumel bi me menda, ako bi ti hotel opisati pošastno moč v gozdu, kajti tvoje srce ni zmožno tistih mučilnih občutkov, ki jih ni še nikdar občutilo. Morda si bil takrat v chambre separéju veliko-

mestnega ponočnega zabavišča, poglobljen v užitek, ki omehčujejo srce; a ga ne narede mehkega; in če bi bil tisti trenotek kdo stopil pred te z nezvonikimi, trdimi besedami: «Zgodila se je velika nesreča», zijal bi bil brez umevanja vanj in hladni tvoj pogled bi bil vprašal: «Čemu mi to pripoveduješ? Kaj mi je mar?» Zakaj nesreča ni mogla zadeti tebe, ki so te mehke roke objemale, ki so ti sladki glasovi šepetali besede slasti v uho, ki ti je poželjivo razgreta kri obljubovala blaženost ...

Velika nesreča!

Kdo naj bi se prezdrnil, motiti te s takimi besedami, kadar hočeš biti srečen! Nimaš li pravice, biti srečen?

O da, pravico imaš, seveda jo imaš, in rad ti jo potrdim. Tvojih vzrokov ne poznam, na katere hočeš temeljiti svoje pravo na srečo, poznam pa svoje razloge. Seveda človek si pač, živiš, porojen si bil, a kakšen namen naj bi imelo tvoje rojstvo, kakor srečo tvojega življenja? Haha! Čemu naj se človek rodi, ako ne za srečo?

Stoj! Za srečo si porojen. Da, da, to pojmi prav dobro. To razumem in čutim veliko bolje, kakor bi mogel povedati. Ali vruga — ljudi poznam, ki so bili prav tako rojeni kakor ti, ali srečni niso in upanja nimajo, da postanejo srečni. Nimajo li pravice na srečo? Imajo li manj pravice nanjo nego ti? Ali je imel čuvaj Jerman manj pravice, biti srečen, nego ti?

Vem, da ti je moje izpraševanje sitno. Kaj se ti je treba brigati za čuvaja Jermana? Ne poznaš

ga, kar se spominjaš, ga nisi nikdar videl, nisi mu ne v sorodstvu ne v svaštvu. Niti na maskarni raduti se nista srečala. Vse to je jako pojmljivo in naravno.

Ali pa si se že peljal po železnici, v prvem razredu seveda? Prijatelj moj, s tvojimi nazori se ne bi smel nikdar voziti po železnici. Sredstva ti dovoljujejo, da ostaneš doma — čemu se voziš po svetu, pa še po železnici? Čuješ, godé se čudne reči. Oh, čuvaju Jermanu se je nekaj pripetilo, ali zadelo bi lahko tudi tebe, ako se voziš po železnici. In ker nikakor nočeš zapustiti te navade, ni dobro, da se ne brigaš za čuvaja Jermana in za druge. Čudno in prijetno je, ako človek sam sebi zadostuje, ali včas postane lahko fatalno.

Pomislí, ako bi bil sedel v tistem vlaku, pa bi bil zadremal v mehkih blazinah tvojega kupeja prvega razreda, a stvar bi se bila le malo, samo malo drugače izvršila ...

Oh, pravim ti, da nimaš prav, če se ne brigaš za usodo čuvaja Jermana.

Ko si tisti večer prišel iz opere sedel v moderno stiliziranem in vendar tako ugodnem separéju v družbi dražestne plave Maritte — vrag vé kako ji je pravzaprav ime — pa si izkazoval plemeniti Heidsieckovi kapljici zasluženost, a minute in ure so tekale kakor biserna tekočina, ne da bi vedel, kdaj in kako je bila Jermanova zavest v tem vprašanju vsekakor bistrejša. Vedel je, kako teko ure: težko in počasno.

Dalje prih.

Narodno gospodarski odsek: Beer, Diamand, Ellenbogen, Filipinski, Hornof, Reumann, Schrammel, Seitz, Skaret.

Poljedelski odsek: Beutel, David, Foller, Grigorovici, Hackenberg, Kunicki, Ostapčuk, Pip, Tuppy.

Obrtni odsek: Aust, Bösmüller, Hudec (Čeh), Johanis, Oliva, Schäfer, Spielmann, Wildholz, Wutschel.

Železniški odsek: Binovec, Ellenbogen, Freundlich, Gruber, Hudec (Čeh), Moraczewsky, Müller, Resel, Seliger.

Davčni odsek: Diamand, Freundlich, Hannich, Modraček, Pongratz, Renner, Riese, Stěčeny, Vitijk.

Finančni odsek: Diamand, Glöckel, Hornof, Klička, Renner, Resel, Rieger, Seliger, Winarsky.

Brambovski odsek: Dötsch, Eldersch, Filipinski, Jaroš, Liebermann, Niessner, Schuhmeier, Skaret, Winarsky.

Odsek za Bosno: Daszynski, Hanuš, Modraček, Němec, Pernstorfer, Renner, Seabar, Seitz, Seliger.

Legitimacijski odsek: Bretschneider, Daszynski, Eldersch, Johanis, Liebermann, Modraček, Moraczewski, Vitijk, Winarsky.

Odsek za državne uslužbenice: Forstner, Glöckel, Gruber, Moraczewski, Reitzner, Resel, Riese, Soukup, Svoboda.

Naučni odsek: Avancini, Daszynski, Glöckel, Holzhammer, Hudec (Čeh), Pernstorfer, Seitz, Tomasek.

Ustavni odsek: Adler, Němec, Oliva, Pernstorfer.

Tiskovni odsek: Pittoni, Prokeš, Rieger, Spielmann.

Zdravstveni odsek: Adler, Ellenbogen, Kunicki, Pospisil.

Odsek za podpore: Habermann, Ostapczuk, Schlossnickel, Tuhler.

Odsek za peticije: Avancini, Lukas, Remeš, Weiguny.

Odsek za razdolžitev zemlje: Abram, Habermann, Renner, Vitijk.

Odsek za sladkorno peso: Beer, Binovec, Reumann, Schlossnickel.

Odsek za živinske kuge: Abram, David, Habermann, Schlossnickel.

Vinogradniški odsek: Hackerberg, Holzhammer, Pongratz, Resel, Winarsky.

Pristojbinski odsek: Diamand, Löw, Reumann, Soukup.

Justični odsek: Liebermann, Renner, Winter.

Odsek za poslovniki: Adler, Pernstorfer, Seitz, Winter.

Imunitetni odsek: Höger, Liebermann, Rieger, Soukup.

Socialistična zmaga.

Na Badenskem so bile koncem meseca oktobra nove volitve za deželni zbor in že prvi dan se je pokazal velik uspeh socialnih demokratov. Zmagali so takoj z 12 kandidati, dočim so imeli v zadnjem deželnem zboru to število šele po ožjih volitvah. Temu lepemu uspehu je sledila skoraj nepričakovana zmaga pri ožjih volitvah, kjer je bilo izvoljenih še osem socialnih demokratov, tako da jih bo sedaj dvajset v deželnem zboru in bo socialna demokracija po številu svojih mandatov na drugem mestu.

V zadnjem deželnem zboru, ki je bil izvoljen leta 1905, je bilo razmerje strank sledeče: Centrum (katoliški klerikalci) 28, nacionalni liberalci 23, konservativci 3, agrarci 1, svobodomisleci 5, demokrati 5, socialni demokrati 12.

V sedanjem deželnem zboru bodo stranke tako zastopane: Centrum 26, nacionalni liberalci 17, konservativci 2, agrarci 1, svobodomisleci 1, demokrati 6, socialni demokrati 20.

Pomembne so te volitve tudi radi tega, ker je vlada klicala vse meščanske stranke v zvezo zoper socialno demokracijo, pa tudi slikanje rdečega hudiča na steno ni več zaleгло. «Patriotje» so seveda poparjeni spricho novega napredka socialne demokracije. Če bi nekoliko bolje razumeli zgodovino, ne bi mogli biti iznenadeni. Socialna demokracija je izraz ljudskih potreb in želja, zato mora napredovati in zmagovati. Kakor na Badenskem, tako povsod — prejalistej.

Politični odsevi.

Državnozborni odseki. Železniški odsek. Dunaj, 5. novembra. Včeraj je prišlo v že-

lezniškem odseku poročilo o zvišanju tarifov na južni železnici na dnevni red. Železniški minister dr. Vrba je izjavil, da je bila južna železnica v tako slabem položaju, da se ji je moralo dovoliti zvišanje tarifov, katero pa je vlada znižala od 10 na 7 od sto. Ako se ne bi bilo storilo to, bi bila morala južna železnica omejiti promet. Dovoljeno pa je izvršenje samo za sedaj za eno leto. V debati so govorili poslanci Steinwender, Smid in Resel. Zlasti zadnji je ostro kritiziral zvišanje tarifov. Sklenilo se je, izvoliti pododsek, ki ima v osmih dneh poročati. Za poročevalca je izvoljen poslanec Dobernig.

Gospodarski odsek. Dunaj, 5. novembra. Včeraj se je naprej razdelilo nekoliko referatov. Poslanec dr. Licht je potem poročal o zakonu, ki določa delavni čas in zapiranje v trgovinski obrti. Predlagal je, naj se sprejmejo izpremembe, ki jih je priporočila gospodarska zbornica. Sprejel se je ta predlog in pa drugi, da naj načelnik na konferenci načelnikov zahteva rešitev načrta nujnim putem. Posl. Schrammel (soc. dem.) je poročal o zavarovanju za nezgode v stavbinskih obratih. Načrt se je sprejel brez debate. Posl. dr. Diamand (soc. dem.) predlaga, naj se pozove vlada, da takoj predloži zakon o galitski petrolejski industriji, ki naj se brez prvega čitanja izroči odseku in nujni opravi.

Socialno zavarovanje. Dunaj, 5. novembra. Včeraj je imel odsek za socialno zavarovanje pod predsedništvom načelnika Buzeka sejo. Načelnik je predlagal, naj bi se opustila generalna debata ter je vprašal, če se sprejme načrt za podlago podrobne razprave. Temu se je splošno pridržalo. Potem se je razpravljalo o delovanju pododseka, ki je izvoljen na zadnji seji ter se je z vsemi glasovi proti trem sprejel predlog poslancev Seitz, Licht in Drexel, da se najprej razpravlja o poglavju «zavarovalna obveznost». Poslanec Zahradnik je vprašal vlado, kakšno stališče zavzema pravzaprav napram sklepu zbornice, da bodi odsek permanenten. Vladni zastopnik, sekcijski šef baron Wolf je omenil, da sicer ni pooblaščen na izjavo, ampak opozarja, da želi vlada na vsak način rešitev tega zakona, pa bo podpirala vsako stremljenje, da se pospešijo razprave.

Justični odsek. Dunaj, 5. novembra. Včeraj se je v odseku obravnavalo o zakonskem načrtu, s katerim se imajo zvišati tisti deleži plač, ki se ne morejo rubiti in o nekaterih izpremembah kazenskega pravilnika. Vladni načrt o tiskarskih prešah se je odkazal poslancu drju. Rennerju, načrt o sodnijski praksi pravnih praktikantov, ki se ne pripravljajo za sodnijsko službo, po drju. Rollerju za poročanje.

Odsek za podpore. Dunaj, 5. novembra. Ze predvčeršnjem je bil odsek sklican na sejo, ki se pa ni mogla vršiti, ker je od 26 članov prišlo samo njih 10. Včeraj jih je prišlo le 12, tako da se odsek zopet ni mogel konstituirati. Prihodnja seja bo šle v sredo. Značilno je, da vlagajo agrarci, med njimi zlasti naši Jugoslovani cele kupe nujnih predlogov za podpore, potem jih pa ni na sejo, tako da se niti odsek ne more konstituirati. Z vlaganjem nujnih predlogov slepe svoje volje, ki mislijo potem, da se širokoustni jeziki res brigajo zanje. Če bi bilo pa treba delati, so pa gospodje rajši v oštiriji ali pa po svojih kupcih. Ko pridejo zopet na kmete, se bodo pa lagali o svojem trudu, do se bo vse kadilo. In nazadnje se ne bomo niti čudili, če bodo kreketal, da so socialni demokrati krivi, da kmetje ne dobivajo podpor. Zgovornemu «Slovincu», ki tako rad sodi moralo drugih, bi pa priporočali, naj pove, kako «vestno» izvršujejo njegova katoliška gobezdala svojo nalogo na Dunaju. Če ne, bomo pa bi poskrbeli, kadar se bo kateri teh junakov zopet klatil po kmetih pa se bahal in obrekoval socialiste, da bo prijet za jezik kakor zasluž.

Za dvojezičnost na železnici. Praga, 3. novembra. V češkem deželnem odboru je Šonborn predlagal, da se drugi obrok deželnega doneska za železnico Trutnov-Paršnice, ki znaša 400 000 kron, ne izplača, dokler ne bodo napisani na tej železnici dvojezični. Predlog se je sprejel s 6 glasovi proti 2.

Ogrska kriza. Budimpešta, 3. novembra. Wekerle je imel danes pogovor s Košutom in se je prepričal, da so se vsi Košutovi poizkusi za ohranitev koalicije izjalovili, ker je Justh vse uspešno prekrizal.

Grško homatije. Atene, 3. novembra. Anglesko in rusko brodovje v faleronskem zalivu se je pomnožilo. Vesti, da utegnejo pokroviteljske države posredovati, pomnožujejo vznemirjenja. Kralj ni zadovoljen z navzočnostjo tujih ladij.

Atene, 3. novembra. Včeraj so žandarji vjeli štiri pobegle oficirje. Typoldos in Domesutica sta se na svobodi. Kapitana Typoldosa so baje včeraj videli blizu Aten, odkoder je zbežal v Evbejo.

Atena, 4. novembra. Typaldosa in njegovega spremljevalca Dimutisa so o polnoči prijeli žandarji na poti v Kefizijo. Oba sta imela civilno obleko in se nista upirala. Typaldos bo tožen le radi političnega pregreška, ki izključuje smrtno kazen. Vojaška liga je prepovedala vsako debato v parlamentu o dogodkih pri Salami. Kra-

jevsko palačo varujeta dve eskadroni kavalarije in bataljon infanterije.

Dopisi.

Zagorje ob Savi. V zadnjem času se je razširila ps Zagorju bolezen pri otrocih, takozvana angina. Pomrla je že cela vrsta otrok. Kar pa je za našo občino najbolj žalostno, je sledeče: Med drugimi je zbolela tudi otroška služkinja pri g. Tomo Koprivcu, katero so oddali v občinsko bolnišnico. Omenjena revica je seveda hči revnih staršev, raditega se tudi menda malo brigajo poklicani faktorji za njo. Puščajo jo po cele noči samo brez postrežbe. Tako se je zgodilo v noči med 31. okt. in 1. novembrom; izvedeli smo, da je eden orožnikov, ki je bil na patroli, pogledal k nji in jo našel samo brez postrežbe. Ravno tako pa tudi pripovedujejo sosede bolnišnice, da je bolnica brez zadostne postrežbe. Da je to sramotno za gospode, ki imajo glavno besedo pri občini, je že treba povedati, pa naj ne zamerijo. Ravno tako pa tudi za gospodarja služkinje; tu bi lahko gosp. Tomo Koprivc pokazal ljubezen do revežev. Seveda, gospod Koprivc nima časa; opraviiti ima toliko. Z vlaganjem rekurzov proti občinskim volitvam ter s hujskanjem raznih ljudi k tožbam proti šolskemu vodji na Toplicah; menda se mu to zdi bolj važno, kakor pa da bi se zanimal za svojo belno služkinjo. Dolžnost socialnih demokratov bode, da bodo v prihodnjem v občinskem odboru to nezadostno sanitetno napravo spravili na dnevni red, da se izboljša, kakor je primerno sedanjemu času.

Umetnost in književnost.

Umetniška razstava. V sredo opoldne se je v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani otvorila razstava dalmatinskih umetnikov, o kateri bodi danes le na kratko povedano, da je zelo lepa in zanimiva. Poskrbeli bodemo, da dobe naši čitatelji natančnejše poročilo, mirne vesti pa svetujemo že sedaj vsem delavcem, ki se kaj zanimajo za umetnost, da si ogledajo razstavo. Priporočljivo bi bilo, da bi se vsi, ki bi je radi pogledali, oglasili v «Vzajemnosti», Šelenburgova ulica 6 in bi se najprej za vse priredilo predavanje tako, da bi prišli že primerno pripravljeni pred slike. Če bi potem hoteli skupno obiskati razstavo, bi jih lahko kdo spremljal, ki bi jim dajal potrebna pojasnila tako, da bi delavci imeli resničen užitek.

Opera. Zadnji čas se je dvakrat uprizorila d'Albertova opera «Nižina» (pravilneje bi bilo «Nižava»). Glasbenik imenuje svoje delo glasbeno dramo, kar je zelo primeren naslov, ne le, ker je snov vseskozi dramatična, ampak ker tudi glasba z veliko paznostjo vpoštevata ta značaj, tako da učinkuje kompozicija veasi, zlasti v prvi polovici kakor zamozatajevanje komponista. Kolikor je d'Albertovo delo veristično, vendar ne zanemarija blagolasjeja in je mestoma ugodno melodiozno. Tupatam vstajajo poslušalcu lahki spomini n. pr. na Cavallerijo rusticano. So pač tudi v gl. bi sorodnosti. Peto se je jako dobro. G. Nordgartova in gospoda Vulaković in Fiala se morajo imenovati na prvem mestu; zelo ljubko je nastopala gđcn. Lvova in prav na mestu je bil gospod Iličič. Tudi manjše epizode so bile v dobrih rokah. Nekoliko bolj rezervirana mora biti pohvala zbora. Orkester je bil malo prepčusen in opazalo se je, da ne bi bile kakne gosli nič odveč, pa bržčas manjka še kaj drugih instrumentov; tupatam se je tako pomanjkanje kar čutilo. Inscenacija je bila dostojna. — V tretjek se je ponavljal «Lohengrin» z gospodično Lvovo v partiji Elze. Cenjena pevka je pokazala, da je tudi za kaj drug-ga sposobna, kakor za operetne naivke; svojo težko nalogo je izvršila prav častno. Gospod Fiala ne pristeva «Lohengrina» svojim najboljšim vlogam; stvar ni prav zanj. Pač pa sta bila prav izborna gospa Nordgartova in gospod Vulaković. — V nedeljo zvečer se ponavlja ljubka Puccinijeva «Madame Butterfly».

Domače vesti.

— **Tudi ti Šiška** nisi zadoja med hčerami Slovenije, tudi tebi se je zableščala luč velikega blaga: Iz tebe se ima razširiti renesanca liberalizma. Tako pravita Ivan Hribar in Ivan Tavčar, tako misli «Slov. Narod». Se pravi: «Slovenski Narod» menda ne misli tega, zakaj tako neumni ne morejo biti v njegovem uredništvu. Ampak dela se, kakor da misli in verjame kaj takega; in njegovi uredniki bodo že vedeli, zakaj se tako delajo. Toda doslej je renesanca bolj komična nego veličastna in to se prav nič ne izpremeni, če «S. N.» v svojem poročilu potencira skromno resničico. Bil je v Šiški shod pri Moharju. Ker so hodili dli minorum gentium dosle povsem zastoj v Šiško, sta morala enkrat bogova prvega reda poiskusi sredo liberalne stranke. A z malimi upi sta sla na svojo božjo pot! Kdor hoče v Šiški govoriti z ljudstvom, ne sklicuje shoda k Moharju, kjer je gostilna že natlačena, če pride 40 in prenapolnjena, če pride 50 oseb. Pa so ven ar šli k Moharju in imeli so prav. Tam, kjer so lepo med seboj, lahko liberalci še zborujejo; ena miza ali pa dve, to je merilo za liberalne shode. In če zdaj «Narod» pripoveduje, da je bilo na shodu več kakor 100 volilcev in še cela množ žena, se Šiščanci spogledujejo in vprašujejo, kakšne naočnike je moral imeti poročevalec, da se mu je število tako podvojilo. S takim prerajanjem bo prav žalto, v Šiški prav tako kakor kje drugje.

Tudi socialni demokraciji bi gospod poslanec Hribar rad dajal dobre nauke. Pa je sila nepravilen, zlasti kar se tiče izbora izrazov. Gospod poslanec Hribar si je v Šiški dovolil, imenovati internacionalizem «prismodarijo» in s tem je dal kritiki pravico, povedati, da je bila vsa njegova

Imate li bolečine? Revmatične, protinske, glavobol, zobobol? Ali ste jih dobili vsled prepiha, ali prehlada? Poskusite vendar bolj hladeti, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko «Elsafluid». Ta je res dober! To ni samo reklama! Tucat za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovalec le lekarnar Feller v Stubi, Elsin trg št. 252 (Hrvaško).

govoranca od začetka do konca prisiljenosti in sicer tako, da se je kar kadila. Da se je Hribar podal v politiko, to je bila največja neumnost njegovega življenja in sijajno je to dokazal prav na šišenskem shodu. Iz njegove ondote govornice odseva tako strašno nerazumevanje političnih problemov in splošnih vprašanj naše dobe, da človeka vije, kadar posluša ali čita te sup. relative naivnosti in otročarije. Naravnost žalostno je, da mož, ki stoji na čelu stranke in jo zastopa v parlamentu, po tolikih letih še ne razume socialističnega internacionalizma. Socialno vprašanje mu je knjiga, zaprta, zašita, zapečaten in pod ključ vložena in če je sploh kdaj bral program socialne demokracije, tedaj ni razumel niti prvega stavka. Hribar ima gotovo svoj talent. Ampak vse bi bilo prav, če bi ostajal tam, kjer kaj zna in kaj razume. Univerzalni ženi pa ni. Pesništvo ni njegov poklic; to je sama kmalu izprevidel. Tudi za umetnost ni ustvarjen; to izpričuje Prešernov spomenik in še marsikaj drugega. Najmanj nadarjenosti pa ima za politiko; to dokazuje dandana. Hribar je med onimi, ki menijo, da za politiko res ni treba nič drugega kakor nekoliko lirčnih nacionalnih fraz, shranjenih iz mladeniških let. Teh ima res nekoliko v svojem duševnem skladišču in s temi krošnjari, pa misli, da dela politiko. Toda od tistih mal, ko se je Hribar učil onih naračunskih pesmic, se je svet že parkrat obrnil in se obrača dalje in dalje. Hribar pa je tam, kjer je bil pred desetimi, pred dvajsetimi, pred tridesetimi leti. Z drugimi besedami: Liberalci je.

— **Proti klerikalizmu** je klical ljubljanski župan in poslanec Ivan Hribar. Šenčane in ljubljanske spremljevalce v boj. Prav tako je govoril o klerikalizmu, kakor da si je nekatera mesta svojega govora prepisal iz kakšne socialno-demokratske brošure. In to bi bilo prav lepo, če ne bi bil govoril tisti Ivan Hribar, ki mu že davno nihče več ne verjame, če govori proti klerikalizmu. Čudno je, da sam ne ve in ne čuti, kako slabo se mu podaja taka pridiga, ko ve vsako dete, da je prav on vedno koketiral s klerikalci, da se nikdar ni upal dejansko nastopiti proti klerikalizmu, da je pri vsaki priliki naglašal, da niso klerikalci nič nevarni slovenskemu narodu, Hribar je bil duševni oče vsakega kompromisa s klerikalci; Hribar je napenjal vse moči, da bi bil sprejet v Sušteršičev klerikalni klub; Hribar je podpisal svojemu sedanjemu klubu reverz, ki mu prepoveduje protiklerikalno politiko — in ta reverz ga vendar vže še danes. Če zaropota Tavčar proti klerikalizmu, zavzneni to kakor skord, saj je bil antiklerikalizem vsebina vsega njegovega življenja in v ničemer ni ostal tako dosleden kakor v tem. Če zadeklamira Triller protiklerikalni verz, se nihče ne čudi; saj vemo, da je Gambetta kulminacija njegove politične znanosti. Če pa zapoje Hribar protiklerikalno pesem, je to disonanca, ki boli bolj od kľofute. Da, proti klerikalizmu je treba boja; a da bo tak boj sploh mogoč, je treba najprej onemogočiti hribarjanstvo.

— **Tavčar v Šiški.** Dr. Tavčar, depozirani voditelj depozirane liberalne stranke, je hripavo zapel svoj obrabljeni »gassenhauer« v Šiški. Ker je liberalna frakcija v deželnem zboru izročena klerikalni večini na milost in nemilost, se je Tavčar po svoji posebni logiki togotil — kaj je naravnj-sega? — nad socialnimi demokrati, ki pri vsem liberalno-klerikalnem kregu niso drugoga zagrešili, kot da so liberalce pravočasno klicali k pameti. Kar je govoril o socialni demokraciji in nje stališču proti besedolomnemu sleparstvu, ki ga uganja klerikalna stranka, le priča, da se dr. Tavčar za delavsko gibanje zanima le tisto urico, ko prepeva po Šiški svoje desetkrat prebavljene in prežvečene refrene. Čudno je le, da mu še sedaj ne gre v glavo, da je poleg klerikalne politične perfidnosti in liberalne nerodnosti še tretja pot in da kdor resno oponira klerikalni slepariji, ne sme biti liberalen glumač.

— **V okrajni bolniški blagajni v Voloski** vladajo in gospodarijo pristni hrvatski narodnjakarji. Ti gospodje so uvedli v blagajni neko posebno prakso pri ravnanju z bolniki, ki imajo to smolo, da si nakopljejo kako spolno bolezen. Narodnjaška gospoda prišteva namreč vse take in podobne bolezni med tiste, ki si jih bolnik nalašč pridobi! Če namreč zbolí na vnetju mehurja ali spolovil, in se zvija bolnik v grozних bolečinah, si je to bolezen menda tudi sam zakrivil! Zakaj se trdi, da je bolnik sam zakrivil tako bolezen! Zato, da mu ni treba plačati bolnišnice! Če bi imeli v Voloski javno bolnico, bi si člani lahko pomagali s tem, da se zdravijo v bolnici in sicer na stroške bolniške blagajne. Ali take bolnice ni in tako si člani ne morejo pomagati. Če bi bili delavci organizirani, bi si lahko pomagali, tako pa ne. Da pa je takšno ravnanje od strani okrajne bolniške blagajne v Voloski docela protipostavno in protistatutarično, da bje v obraz pravici, da je protisocialno in protihumanitarno, je gotovo. In zaradi tega nima g. ravnatelj zgoraj omenjene blagajne prav nobenega povoda bahati se, češ, da ima ta blagajna razmerna malo število bolnikov. Če se tako ravna, potem se to pač lahko doseže. Vprašanje pa je, če so bile blagajne ustanovljene zato, da se upravljajo na tak način in v takem nazadnjaškem duhu.

— **Opozorjamo na javno predavanje splošne delavske zveze »Vzajemnost«** v Ljubljani, ki bo prihodnji četrtek, dne 11. novembra točno ob 8. zvečer v veliki dvorani »Mestnega Doma«. Na povabilo zveze bo predaval gosp. profesor Jos. Reisner o predmetu »Zrak in življenje«. Profesor Reisner je že iz Idrije znan kot izboren in temeljit predavatelj in bo njegovo predavanje še posebno poučno in zanimivo, ker bo spojeno z nazornimi eksperimentalnimi demonstracijami. Da ne bo motenja, povdarjamo, da se prične predavanje neodložljivo ob 8. Sodrugi, delavci, skrbite za številno udeležbo. Vstop prost.

— **Razpis risarskega tečaja.** Splošna delavska zveza »Vzajemnost« v Ljubljani razpisuje vpisovanje v risarski tečaj, ki se ga lahko udeleži do 30 sodrugov različnih strok. Splošni pogoji za sprejem so: 1. Članstvo pri »Vzajemnosti« ter pripadanje h kaki strokovni organizaciji. 2. Znanje branja in pisanja. — S člansko izkaznico »Vzajemnosti« ter s knjižico strokovne organizacije opremljene in lastnoročno spisane prošnje je vložiti najkasneje do 21. t. m. pri odboru »Vzajemnosti«. Obrazce (formularje), ki v vseh delih lastnoročno izpolnjeni nadomestujejo prošnjo, je dobiti pri odboru brezplačno. Pouk bo brezplačen, izvzemši mal prispavek za nabavo risarskega orodja. Natančnejša pojasnila daje odbor. Strokovne organizacije zlasti stavbnih strok so naprošene, da svoje člane opozore na ta razpis.

— **Ubogi rekruti!** Dne 28. m. m. je bil neki rekrut na vežbališču v Ljubljani jako nesrečen. Povelja ni mogel pa ni mogel izvršiti. Na vprašanje, zakaj ne napravi dotične vaje, odgovori: da ne more. Povedal je to v svojem gornještajerskem dialektu reksi: i mog nit. Dotični častnik si je razlagal to, češ, da »ne mara« napraviti vaje, in je aviziral stražo, da ga dal odvesti v zapor, ker je odrekel pokorščino. Kako smešno! Ker komandant ne razume jezika preprostega človeka, ga pa da zapreti. Kaj je zdaj z njim, ne vemo.

Shodi.

Krojaški shod se vrši v soboto, 6. novembra v salonu g. Fr. Poka, Florjanska ulica 6. Začetek ob 8 uri zvečer. Dnevni red: 1. Naloga delavske organizacije v bodočnosti. 2. Raznoterosti. Poročevalec: Načelnik zveze in državni poslanec sodrug J. Šmitka iz Dunaja.

Zadnje vesti.

Politični položaj.

Dunaj, 6. novembra. Dr. Glombinski je bil včeraj zopet pri Bienerthu, kateremu je poročal o namenih »Slovenske Enote«, ki dopuščajo ugodnejše mnenje o položaju. Potem je konferiral z dr. Starzyńskim štiri ure. Po konferenci je izjavil neki poljski voditelj, da so težave jako velike, toda Poljaki hočejo vztrajati. Nasprotja med Nemci in Čehi so skoraj nepremagljiva, toda poizkušajo se bo vse mogoče, da se omogoči delavnost parlamenta.

Dunaj, 6. novembra. Včeraj ob 5. popoldne je Slovenska Enota nadaljevala svoje posvetovanje. Sušteršič je poročal o svoji konferenci z Glombinskim. Govorilo se je tudi o uspehu Glombinskejeve konference z Bienerthom ter se je povedalo, da zahteva Bienerth garancije za delavnost parlamenta in za odstranitev nasprotij med Nemci in Čehi, preden se izvrši rekonstrukcija kabineta. Posvetovanje Slovenske Enote se je zvečer odgodilo. — V čeških krogih sodijo, da bodo še ves teden trajala posvetovanja o parlamentu, tako, da bodo ves mesec delali sami odseki.

Državnozboraki odseki. Tarifi južne železnice. Dunaj, 6. novembra. Železniški pododsek je sprejel resolucijo, ki obžaluje nameravano zvišanje tarifov južne železnice za 7 odstotkov izreka upanje, da bodo zadostno varovane industrije, ki so odvisne od južne železnice in poziva vlado najodločneje, da na noben način ne dovoli zvišanja tarifov za živila.

Železniška zveza z Dalmacijo. Dunaj, 6. novembra. Poslanec Vuković vložil nujen predlog, ki poziva vlado, naj toliko časa ne dovoli nobenega zvišanja tarifov na šopronj-oderberski železnici, dokler ogrska vlada ne izvrši na Hrvatskem zveze z Dalmacijo, za katero se je zavezala v pogodbi.

Klub čeških socialistov. Dunaj, 5. novembra. Klub čeških socialno-demokratskih poslancev se je posvetoval o znaah nemških jezikovnih zakonih, ter je sklenil: »Ne da bi le od daleč precenjevali te zrkone in jim prisojali izvanreden pomen, jih smatrajo češki socialni demokrati za teško zapreko narodne sprave in za nevarnost za delavno zmoglost parlamenta. Kljub protestiraju z največjo odločnostjo proti ravnanju vlade ter proti vsakemu poizkusu, obnoviti absolutizem ali pa sploh protustavne razmere.«

Mešetarija. Dunaj, 5. novembra. V parlamentarnih (katerih?) krogih sodijo o včerajšnjem sklepu Slovenske Enote, da bi bile slovenske stranke pripravljene vstopiti tudi v vlado, kateri bi ostal Bienerth na čelu. (Kako važna je skrb teh »parlamentarnih« krogov za gospoda Bienertha!) Načelnik poljskega kluba posreduje dalje in tudi poizkusi za sestavo koalicijskega kabineta se nada-

ljujejo. Misli se, da so tudi krščanski socialci deležni teh razprav, četudi neposredno.

Dvoboj? Dunaj, 5. novembra. Na obnem zboru prške železarske industrijske družbe je podpredsednik Wolfrum napadal poslanca Steinwenderja radi njegove interpelacije o korupciji železarske družbe, češ, Steinwender ve, da ga ne moremo tožiti radi govora v parlamentu. Zaradi teh napadov je Steinwender poslal Wolfrumu poslanca Stöckla in Weidenhofferja kot priči.

Ogrska kriza. Budimpešta, 5. novembra. Razpor med Justhom in Košutom je postal nepremostljiv. Današnji ministrski svet je imel edin vspeh, da pojde Wekerle zopet na Dunaj cesarju poročat in prosit za izraz njegovega mnenja.

Nemški nacionalci. Celje, 5. novembra. Celjski vsenemci so dosegli, da je meščanski učitelj Aistrich, ki je dokazal, da je veliki Nemec Woschnagg pravzaprav Vošnjak in da je bil nekdanj Sokol, suspendiran od službe.

Tiskovna svoboda v Bosni. Sarajevo, 5. novembra. Včeraj je bil pri okrožnem sodišču odgovorni urednik »Glasa Slobode« sodr. Zemva radi nekega članka obsojen po § 142 (motenje javnega miru) in § 329 (ščuvanje zoper vladne oblasti) na dva meseca ječe. Zemva je vložil ničnostno pritožbo.

Volitve na Sankem. Draždani, 4. novembra. Pri ožjih volitvah so socialni demokrati zmagali še v treh okrajih, kljub temu, da so meščanske stranke podpirale konservativce in nacionalne liberalce. Pridobljen so okraji Calluberg-Glauchau proti nacionalnim liberalcem, Chemnitz-Zwickau proti nacionalnim liberalcem in Chemnitz proti konservativcem. Izvoljenih je torej doslej 22 socialnih demokratov.

Mestne volitve v Berlinu. Berlin, 5. novembra. Pri dopolnilnih volitvah za mestni zastop so socialni demokrati zmagali v 14 okrajih. Svobodomiselnici so pridobili 1 mandat; v 16 okraju je ožja volitev med svobodomiselnici in demokrati. Socialni demokrati imajo tri mandate več kakor doslej.

Rumunske brutalnosti. Černovice, 5. novembra. Državnozborški poslanec socialni demokrat Grigorovici je poslal rumunskemu ministrskemu predsedniku Bratianu brzojav, v katerem svari pred vsakim nasiljem nad aretiranimi socialnimi demokrati Rakovskim, ker bo sicer rumunska vlada odgovorna za vse posledice. Rakovski, po narodnosti Bolgar, je rojen v Dobrudzi in potem takem rumunski državljani. Ker se pa rumunska vlada boji socializma in je Rakovski jako inteligenten socialist, ga je lani izgnala, kakor da ni rumunski pripadnik. Ko se je pred kratkim vrnil, ga je vlada dala prijeti in odpraviti na ogrsko mejo. Tam pa je Rakovski odločno izjavil, da je rumunski državljani in da ne mara zapustiti svoje dežele. Če ima vlada kaj proti njemu, naj ga postavi pred sodišče. Na to so ogrski uradniki izjavili, da ne morejo nikogar siliti, da bi proti svoji volji bival na Ogrskem. »Adeverul« javlja, da je rumunski ministrski predsednik Bratianu izjavil, da ne bo na noben način dovolil, da bi prišel Rakovski pred rumunsko sodišče. Raje bo ravnal kakor Mauva na Španskem in potem demisioniral. Bratianu je poslal policijskega inspektorja Brajescu s 40 žandarji v Cajeni, kjer so Rakovskega uklenili in odpravili. Zdaj se nič ne ve, kaj je z njimi.

Černovice, 5. novembra. Sporazumno z ogrskimi oblastmi so spravili drja. Rakovskega na ogrsko tla.

Bukarešt, 5. novembra. »Adeverul« javlja, da so v zaporu grdo zlostavljali tiste osebe, ki so bile aretirane ob zadnjih demonstracijah proti izgonu drja. Rakovskega. Tako so glavnemu uredniku socialističnega lista »Romania Muncitoare« Demetru Romanescu izpulili brado, izbiliveč zob in ga vsega opraskali. Predsednik strokovne zveze Frimu ima več reber zlomljenih. S tajnikom strokovnih organizacij Cristescu so tako ravnali, da je izgubil zavest in je sedaj težko bolan.

Galac, 5. novembra. Radi izгона drja. Rakovskega je danes tukaj splošna stavka.

Bukarešt, 5. novembra. Dva avstrijska delavca, Ljudevit Oliver in Fran Rustjan sta izgnana iz Rumunske, ker sta se udeležila zadnjih demonstracij radi aretacije Rakovskega.

Društvene vesti.

Program »Vzajemnosti« v Ljubljani za prihodnji teden od 7. do 13. novembra 1909:

Ned. 7. nov.: Plesne vaje. Vodja St. Drazil. Hafnerjev salon. Od 2. pop. do 7. zvečer.
Pond., 8. nov.: Delavska šola. Predmet: Socializem. Predava E. Kristan. Društvena soba. Od pol 8. do 9. zvečer.
Torek, 9. nov.: Seja osrednjega odbora. Društvena soba. Začetek ob pol 8. zvečer.
Sreda, 10. nov.: Dramatična šola. Poučuje E. Kristan. Društvena soba. Od pol 8. do 9. zvečer.
Četr., 11. nov.: I. redno javno predavanje. Predmet: »Zrak in življenje«. Z eksperimenti. Predava c. kr. prof. Jos. Reisner. »Mestni Dom«. Od 8. do 9. zvečer.
Petek, 12. nov.: Delavska šola, praktičen tečaj. Predmet: Temeljni pogoji za organizacijskega zaupnika. Vodja: I. Koemur. Društvena soba. Od pol 8. do 9. zvečer.
Sobota, 13. nov.:

Delavski žepni koledar

za leto 1910

je ravnokar izšel.

Cena 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani.

H. Suttner

Ljubljana :: Mestni trg
razpošilja ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko trgovko. — Veliki novi cenik zastonj.
Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 4-50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veržice s slov. trakovi: nikelnasta K 1-20, srebrna K 5.—. 18

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo!

Sprejemem takoj
4 čevljarske pomočnike
za različna dela in
popravljalca
gornjih delov.
Ivan Smrekar :: Mokronog.

Modna trgovina.
P. MAGDIĆ
Ljubljana
nasproti glavni pošti

priporoča: 35-28

vse modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluze, hišne halje, spodnja krila, narodne vezenine, :: zastave, trakove in znake. ::

Klobuke za dame in deklice.

Potrebščine za modistinje.

Popravljanje damskih klobukov.

Posebni oddelek
: za gospode :

Vse vrste klobukov za gospode in otroke, tkano barvasto in belo perilo, kravate, ro-kavice in vse športne in toaletne predmete.

Sodrug, somišljeniki! Zahaajate le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vase glasilo... Agitirajte „Rdeči Prapor“! povsod za

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

Če kašljate

Če ste hripavi, če težko dihate, če se po noči potite, če ste zaslišeni, če ste nahodni, če čutite bolečine v prsih tedaj rabite od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilo **Or-**

kenyev sirup iz lipovega medu. Steklenica za poskušnjo stane 3 K, velika steklenica 5 K, 3 steklenice se dobi za 15 K franko po povzetju edino od glavne zaloge Orkenyeva lekarna apostolov v Budapešti, Josefing 64, Depot 31.

Kljepljani vogali, vstavki, tablete, robovi kakor tudi čipke na metre se kupujejo.

Vzorci ali vtiski (risbe) z najnižjimi cenami se pošiljajo pod

W. T. M. 3, poste restante Plauen, Sa.

2-2

Od 300 do 500 kron mesečno

utegne zaslužiti vsakdo brez razlike stanu, kdor želi prodajati v Avstro-Ogrski zakonito dovoljene srečke in vrednostne papirje. — Imetja ne potrebuje nobenega. Prospekti naših srečk so ceneji nego oni vseh drugih firm in jih je lažje prodajati, a vrhutega dajemo svojim zastopnikom še posebno nagrado. Pojasnila v slovenskem ali hrvatskem jeziku prosimo na naslov: Gustav Braun, Budapest, V. Billa u. 3. 3-3

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega puljenega 2 K, bolj-šega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhanega 5 K 10 h; 1 kg velefinega, snožnobe-lega puljenega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; be-lega finega 10 K; najfinejši prsni 12 K puh. Kdor vzame 5 kg dobi franko

Izgotovljene postelje

z gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-kinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvama zgla-vn koma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim; sivim, jako stanovitnim puhaštim posteljinim perjem 16 K, napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch, Deschenitz št. 758, Češki les

(Böhmerwald). — Ceniki zastonj in franko. 15-10

Ustanovljena 1847.

52-47

Ustanovljena 1847.

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-sposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški vozički i. t. d. Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Največja zalog,

najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ošir. nakupovanje

Čopličev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlno prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg. 104-98

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in naj-lepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnoga, brezbarvnega in barvastega za pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolna za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Maščoba za usnje.

Oljnatih barv, priznane najboljših.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zjamčeno trpeznega.

Glpsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbollneja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorci za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
1. 1892.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

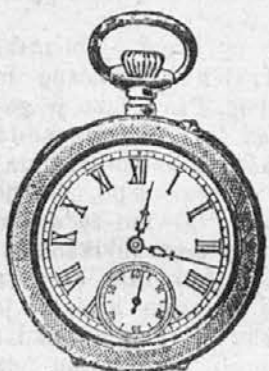
Ustanovljeno
1. 1892.

1. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Kupujte
šolske potrebščine
le v trgovini s papirjem
Ivan Vrečko —17
Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.
Zaradi preselitve 10 % popusta.

Ceniki zastonj
poštne prosto!

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko „Union“, ker te ure so najbolj trpežne in natančne. Dobe se pri:

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu
v Ljubljani

delničar in zastopnik
švicarskih tovarn
„Union“ v Biel in
Genovi. 40-30

Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se odločijo
na
Simona Kmetec
v Ljubljani Kolobavarske ulice št. 11
Kot tudi v Ljubljani na Trgu sv. Nikolaja